

ΑΠΟΦΑΣΗ 29/2022

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος μέσω τηλεδιασκέψεως την 02-03-2022 και ώρα 09:30 π.μ., μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα τακτικά μέλη Σπύρος Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης και Χαράλαμπος Ανθόπουλος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, η Ελένη Καπράλου, νομική ελέγκτρια – δικηγόρος, ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Με την υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5637/07-09-2021 καταγγελία του στην Αρχή ο Α (εφεξής «καταγγέλλων») καταγγέλλει τον Δήμο Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη (εφεξής «καταγγελλόμενος») για την μερική ικανοποίηση του δικαιώματος διόρθωσης του επωνύμου της μητέρας του, το οποίο αναγράφεται στην δική του ληξιαρχική πράξη γέννησης (με αρ. ..., Τόμος ..., έτους ...). Ειδικότερα, όπως προκύπτει από την εν λόγω καταγγελία και τα συνημμένα σε αυτήν έγγραφα, ο καταγγέλλων ισχυρίζεται τα ακόλουθα:

Στις ... ο καταγγέλλων απέστειλε μέσω ταχυδρομείου αίτηση προς το Ληξιαρχείο Νίκαιας, με θέμα τη διόρθωση του επωνύμου της μητέρας του στη ληξιαρχική πράξη γέννησής του (με αρ. ..., Τόμος ..., έτους ...) από το εσφαλμένο Φ στο ορθό Χ, δυνάμει του συνημμένου σε αυτήν από ... πιστοποιητικού γέννησης της μητέρας του, στο οποίο το επώνυμο της τελευταίας αναγράφεται ως Χ (η αίτηση αυτή έλαβε αριθμό εισερχόμενου πρωτοκόλλου ...). Ο καταγγέλλων επικαλείται την υπ' αριθμ. 27162/04-05-2020 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών (ΑΔΑ ΨΚ6Β46ΜΤΛ6-ΕΞΝ), καθώς και το άρθρο 13 του ν. 344/1976 (ΦΕΚ 143/Α'/11-06-1976) περί διόρθωσης στοιχείων ληξιαρχικών πράξεων, όπως

αντικαταστάθηκε από το άρθρο 28 του ν. 4674/2020 (ΦΕΚ 53/Α'/11-03-2020) σύμφωνα με το οποίο: «3. Σφάλματα, παρεισφρήσαντα σε ληξιαρχική πράξη προφανώς εκ παραδρομής, μπορούν να διορθωθούν και άνευ αδείας του Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Ειρηνοδίκη, από τον αρμόδιο ληξίαρχο, μετά από προηγούμενη από αυτόν έρευνα και εξακρίβωση των πραγματικών στοιχείων, κατόπιν αιτήσεως παντός έχοντος έννομο συμφέρον». Στις ... ο καταγγέλλων απέστειλε μέσω ταχυδρομείου αίτηση προς το Ληξιαρχείο Νίκαιας, αιτούμενος τη χορήγηση αντιγράφου της ως άνω ληξιαρχικής πράξης γέννησής του, τόσο από την πρωτότυπη καταχώριση στον ληξιαρχικό τόμο, όσο και από τη μετάπτωσή της στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώου Πολιτών (η αίτηση αυτή έλαβε αριθμό εισερχόμενου πρωτοκόλλου ...). Στις ... το Ληξιαρχείο Νίκαιας απέστειλε στον καταγγέλλοντα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γέννησής του, στην οποία, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, προκύπτει αβίαστα ότι έχει επέλθει ιδιόχειρη διόρθωση του επωνύμου της μητέρας του από Φ σε Χ και αντίστοιχη διόρθωση στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώο Πολιτών, χωρίς ωστόσο να γίνεται μνεία της επελεύσεως διόρθωσης στο περιθώριο της πρωτότυπης καταχώρισης της πράξης στο ληξιαρχικό τόμο του ... και χωρίς να γίνεται μνεία στο αντίστοιχο πεδίο ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ/ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ στη μετάπτωσή της στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώο Πολιτών. Εν συνεχεία, στις ... ο καταγγέλλων απέστειλε e-mail προς το Ληξιαρχείο Νίκαιας με συνημμένα αποσπάσματα της ίδιας πράξης (ετών ..., ... και ...) από τα οποία προκύπτει η επελεύσα ιδιόχειρη διόρθωση του επωνύμου της μητέρας του από Φ σε Χ και στις ... απέστειλε εκ νέου e-mail προς το Ληξιαρχείο Νίκαιας αιτούμενος τη διευθέτηση της εν λόγω εκκρεμότητας με την προσθήκη της σχετικής μνείας, χωρίς ωστόσο να ικανοποιηθεί το αίτημά του.

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της ανωτέρω καταγγελίας, απέστειλε στον καταγγελλόμενο Δήμο το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/2150/28-09-2021 έγγραφο προς παροχή απόψεων, με το οποίο του ζητούσε να της γνωρίσει: α) Εάν ο καταγγέλλων άσκησε, όπως ισχυρίζεται, το δικαίωμα διόρθωσης για τα δεδομένα που τον αφορούν και σε καταφατική περίπτωση για ποια δεδομένα και με ποιον τρόπο ανταποκρίθηκε στον καταγγέλλοντα, επισυνάπτοντας και τα σχετικά έγγραφα και β) ποια διαδικασία ακολουθείται γενικώς από τους υπαλλήλους του Ληξιαρχείου σχετικά με την διεκπεραίωση των αιτημάτων διόρθωσης των πολιτών, ποια διαδικασία ακολουθήθηκε στην περίπτωση του καταγγέλλοντα και, ειδικότερα, με ποιους τρόπους επιτυγχάνεται η ακρίβεια τήρησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στα αρχεία του, τόσο σε έγχαρτη, όσο και σε ηλεκτρονική μορφή.

Ακολούθως, ο καταγγελλόμενος απάντησε στα ανωτέρω μέσω του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων Β, με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6450/06-10-2021 υπόμνημά του, και συγκεκριμένα:

1. Ισχυρίσθηκε ότι η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να «διατάξει» την Ληξιαρχο του Δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη να προβεί σε μνεία επελθούσης διόρθωσης στο περιθώριο πρωτότυπης καταχώρισης πράξης γεννήσεως στον ληξιαρχικό τόμο, καθώς και προσθήκη μνείας στο αντίστοιχο πεδίο ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ/ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώο Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών, επικαλούμενος τις με αρ. πρωτ. 1200/24-05-2004 και 1201/24-05-2004 πράξεις της Αρχής.

2. Περαιτέρω, ως προς το ως άνω υπό στοιχείο (α) ερώτημα της Αρχής, ο καταγγελλόμενος απάντησε ότι *«το αίτημα του καταγγέλλοντος προς την κα Ληξιαρχο αφορούσε την διόρθωση περιεχόμενης εσφαλμένης εγγραφής (και δη του επωνύμου της μητέρας του) στην ληξιαρχική πράξη γεννήσεώς του, η οποία καταρτίστηκε το ..., δηλαδή πριν οποιαδήποτε θέσπιση κείμενης νομοθεσίας περί τα προσωπικά δεδομένα και της ακρίβειας αυτών. Παρά την γενόμενη διόρθωση από την Ληξιαρχο, ο καταγγέλλων συνεχίζει να θεωρεί ότι υπάρχει έλλειψη σχετικά με την γενόμενη διόρθωση όπως αυτή έλαβε χώρα και ότι αυτή πρέπει να συμπληρωθεί και με ορισμένη πρόσθετη εγγραφή στο πεδίο ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ/ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ στο πληροφοριακό σύστημα ΜΗΤΡΩΟ ΠΟΛΙΤΩΝ του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία όμως εγγραφή για την γενόμενη μεταβολή δεν περιέχει κάποιο προσωπικό δεδομένο. (...) Ο καταγγέλλων με βάση το περιεχόμενο της καταγγελίας του ουσιαστικά αμφισβητεί το κύρος και το υποστατό του δημοσίου εγγράφου, δηλαδή της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεως ως αυτή διορθώθηκε και εκδίδεται χωρίς την αναφορά της επελθούσας διόρθωσης στο πεδίο ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ/ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ. Υφίσταται δηλαδή διαφωνία μεταξύ του καταγγέλλοντος και της Ληξιαρχο ως προς την εφαρμοστική προσέγγιση του άρθρου 13 του Ν. 344/1976, η οποία κατά την άποψη του καταγγέλλοντος επηρεάζει το κύρος και το υποστατό της ληξιαρχικής πράξης γεννήσεώς του»*. Επιπλέον δε, αναφέρει ότι: *«Ειδικότερα, μολονότι υφίσταται σχετική κρίση της Διοίκησης υπό τη μορφή της Απόφασης της Ληξιαρχο Νίκαιας, με την οποία επέρχεται χειρόγραφη διόρθωση του επωνύμου της μητέρας του καταγγέλλοντα από Φ σε Χ και αντίστοιχη διόρθωση στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώου Πολιτών, ο καταγγέλλων αμφισβητεί την νομιμότητα της διόρθωσης στην ληξιαρχική του πράξη την οποία κρίνει ως ανεπαρκή και ότι αυτή πρέπει να συμπληρωθεί και με άλλες εγγραφές, πλέον καθίσταται σαφές ότι τα ζητήματα τα οποία ανακύπτουν, υπερβαίνουν τα όρια της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της κρίσης στην οποία νομίμως δύναται να προβεί η Αρχή. Μοναδική αρμόδια για την εφαρμογή της ληξιαρχικής νομοθεσίας είναι η Ληξιαρχο*

του Δήμου και όχι ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων του Δήμου». Τέλος, πέραν των ανωτέρω, ο καταγγελλόμενος ισχυρίζεται, ότι ο καταγγέλλων ουδέποτε άσκησε το δικαίωμα του ά. 16 ΓΚΠΔ, διότι απηύθυνε το αίτημά του στην Ληξίαρχο του Δήμου και όχι στον Υπεύθυνο Προστασίας του Δήμου.

3. Ως προς το (β) και τελευταίο ερώτημα της Αρχής, ο καταγγελλόμενος απάντησε ότι «έχει θεσπίσει πολιτική προστασίας των προσωπικών δεδομένων και διαθέτει καταγεγραμμένη διαδικασία σχετικά με την απόκριση στα υποβληθέντα αιτήματα υποκειμένων των δεδομένων και ικανοποίηση όλων των δικαιωμάτων των άρθρων 12-22 του Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων (2016/679 Ε.Ε). Στην προκειμένη περίπτωση, το αίτημα του καταγγέλλοντος διεκπεραιώθηκε από την αρμόδια προς τούτο κα Ληξίαρχο του Δήμου με βάση την σχετική νομοθεσία περί ληξιαρχικών πράξεων». Επισυνάπτει μάλιστα, σε έντυπη μορφή την «ΔΙΑΔ-008 Διαδικασία Απόκρισης σε Αιτήματα Υποκειμένων των Δεδομένων», την «Διαδικασία Διαχείρισης Αλλαγών» και το «Έντυπο Διαχείρισης Αλλαγής».

Σε συνέχεια των ανωτέρω, η Αρχή απέστειλε τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞΕ/2474/02-11-2021 και Γ/ΕΞΕ/2475/02-11-2021 κλήσεις της προς τον καταγγέλλοντα και τον καταγγελλόμενο αντίστοιχα, προκειμένου να παραστούν στη συζήτηση της καταγγελίας στο Τμήμα της Αρχής, την 10-11-2021, ώρα 09:30 π.μ., ημερομηνία κατά την οποία η υπόθεση αναβλήθηκε κατόπιν αιτήματος του καταγγελλομένου και προσδιορίσθηκε να συζητηθεί την 17-11-2021, ώρα 13:00 μ.μ., εστάλη δε, από την Αρχή προς το καταγγελλόμενο η υπ' αρ. πρωτ. 2555/10-11-2021 κλήση, προκειμένου να παραστεί αυτό στην ως άνω ρητή μετ' αναβολή ημερομηνία συζήτησης της καταγγελίας.

Κατά τη συζήτηση της 17-11-2021 παρέστησαν ο ίδιος ο καταγγέλλων και εκ μέρους του Δήμου Νίκαιας – Αγίου Ιωάννη Ρέντη οι Καραφέρη Μαρία, Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος του Δήμου, ..., Γ, Ληξίαρχος, Β, Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων του Δήμου και Δημήτριος Καμπούρμαλης, εξωτερικός συνεργάτης δικηγόρος του Δήμου, ..., οι οποίοι αφού ανέπτυξαν τις απόψεις τους έλαβαν προθεσμία για την υποβολή εγγράφων υπομνημάτων, τα οποία και κατέθεσαν εμπροθέσμως με ηλεκτρονικό τρόπο, και στα οποία σημειώνονται μεταξύ άλλων, περιληπτικά, τα ακόλουθα:

Ο μεν Δήμος Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη, στο έγγραφο υπόμνημά του με αρ. πρωτ. ... αναφέρει συμπληρωματικά ότι το αίτημα διόρθωσης του καταγγέλλοντα έχει ικανοποιηθεί και η αιτούμενη διόρθωση επήλθε χρονικά πριν την υποβολή της υπό κρίση καταγγελίας, επικαλείται μάλιστα την υπ' αρ. 28/2018 Εγκύκλιο του ΥΠΕΣ για τα θέματα λειτουργίας του Μητρώου Πολιτών, σύμφωνα με την οποία, όπως αναφέρει, η διόρθωση ή συμπλήρωση των στοιχείων στις ληξιαρχικές πράξεις αποσκοπεί στο να συνάδουν τα στοιχεία αυτών των

μεταπτωμένων στο σύστημα πράξεων, με τα καταχωρισμένα στοιχεία αυτών των πράξεων στα ληξιαρχικά βιβλία. Ακολούθως, ζητά την απαλλαγή του Δήμου, δεδομένου ότι -όπως ισχυρίζεται- δεν διαπιστώνεται αφενός παράβαση ιδίως των άρθρων 5 και 16 του ΓΚΠΔ, αφετέρου δε πρόθεση παράβασης της ανωτέρω νομοθεσίας.

Ο δε καταγγέλλων στο έγγραφο υπόμνημά του με αρ. πρωτ. ... ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι ο καταγγελλόμενος Δήμος δεν έχει ικανοποιήσει μέχρι σήμερα το δικαίωμα διόρθωσης που έχει αυτός υποβάλει, καθώς δεν έχει προβεί σε προσθήκη σχετικής μνείας τόσο στο περιθώριο του Ληξιαρχικού Τόμου, όσο και στο πεδίο Διορθώσεις/Μεταβολές του ηλεκτρονικού ΠΣ Μητρώο Πολιτών. Μάλιστα, αναφέρει ότι με μία απλή ανάγνωση του από ... εκδοθέντος αντιγράφου ληξιαρχικής πράξης γέννησής του, σχηματίζεται η εντύπωση στο μέσο αναγνώστη πως το επώνυμο μητέρας ως Χ παραπέμπει σε μητέρα είτε εξαρχής δημοτολογημένη είτε κάτοχο ελληνικού διαβατηρίου από ελληνική προξενική αρχή, φέρουσα ελληνικό ταυτοποιητικό δημόσιο έγγραφο με τέτοια ονοματεπωνυμικά στοιχεία. Προς επίρρωση των ισχυρισμών του αυτών, ο καταγγέλλων επικαλείται την υπ' αρ. 58/2018 απόφαση της Αρχής, στην οποία αναφέρεται ότι: «*Η Αρχή με τις με αριθμ. πρωτ. 1200/24.05.2004 και 1201/24.05.2004 πράξεις της είχε ασχοληθεί με όμοιο ζήτημα που αφορούσε την ακρίβεια των δεδομένων που περιέχονται σε ληξιαρχικές πράξεις κατά το άρθρ. 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997, κρίνοντας ότι, αφενός, αποτελεί συναφή υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να τηρεί τις υποχρεώσεις του άρθρου αυτού, αφετέρου, ότι αν διατηρούνται αμφιβολίες και εξ αυτού του λόγου ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνείται να προβεί σε διόρθωση, οφείλει κατά ανάλογη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 791 ΚΠολΔ να σημειώσει περιληπτικά στο σχετικό βιβλίο την άρνηση και τους λόγους. Η δε εκκρεμότητα που δημιουργείται με την άρνηση αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει το Ληξιαρχείο, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον*».

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, η οποία βοηθός εισηγητή αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4 στοιχ. 1 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»)· το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο

ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου».

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχ. 2 ΓΚΠΔ ως «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα νοείται κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή».

3. Μάλιστα, στο ίδιο ως άνω άρθρο και στο στοιχείο 6 ορίζεται ότι «σύστημα αρχειοθέτησης είναι κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσβάσιμα με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια, είτε το σύνολο αυτό είναι συγκεντρωμένο είτε αποκεντρωμένο είτε κατανεμημένο σε λειτουργική ή γεωγραφική βάση», ενώ στο στοιχείο 7 ορίζεται ότι «υπεύθυνος επεξεργασίας είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους».

4. Στο άρθρο 2 παρ. 1 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ) ορίζεται ότι «Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης».

5. Επίσης, στο άρθρο 5, παρ. 1, περ. δ' του ΓΚΠΔ αναφέρεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα «είναι ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, επικαιροποιούνται· πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι ανακριβή, σε σχέση με τους σκοπούς της επεξεργασίας («ακρίβεια»).

6. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 344/1976 (ΦΕΚ 143/Α' /11-06-1976) περί ληξιαρχικών πράξεων, όπως ισχύει, «Για τη βεβαίωση της αστικής κατάστασης του φυσικού προσώπου σε κάθε Ληξιαρχείο τηρούνται βιβλία γεννήσεων, γάμων, συμφώνων συμβίωσης

[ετερόφυλων προσώπων], θανάτων και εκθέσεων». Στην παρ. 2 του ιδίου ως άνω άρθρου ορίζεται ότι: «Τα ληξιαρχικά βιβλία είναι δημόσια», ενώ στην παρ. 4 ότι «Η καταχώριση ή διόρθωση ή μεταβολή του περιεχομένου των ληξιαρχικών πράξεων γίνεται επί τη δηλώσει του προς τούτο οριζόμενου υπό του παρόντος νόμου προσώπου», ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 3 του ιδίου ως άνω νόμου (Διόρθωση στοιχείων ληξιαρχικών πράξεων) «3. Σφάλματα, παρεισφρήσαντα σε ληξιαρχική πράξη προφανώς εκ παραδρομής, μπορούν να διορθωθούν και άνευ αδείας του Εισαγγελέα Πρωτοδικών ή του Ειρηνοδίκη, από τον αρμόδιο ληξίαρχο, μετά από προηγούμενη από αυτόν έρευνα και εξακρίβωση των πραγματικών στοιχείων, κατόπιν αιτήσεως παντός έχοντος έννομο συμφέρον».

7. Σχετικά με τον ισχυρισμό του καταγγελλόμενου ότι η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να «διατάξει» την Ληξίαρχο του Δήμου να προβεί σε μνεία επελεύσεως διόρθωσης, επικαλούμενος τις πράξεις της Αρχής με αρ. πρωτ. 1201/24-05-2004 και 1200/24-05-2004, λεκτέον ότι αυτές αφορούν την άρνηση του Ληξίαρχου να προβεί στη διόρθωση, δυνάμει δικαστικής απόφασης, ενώ αντίθετα, στην προκειμένη περίπτωση η Ληξίαρχος προέβη πράγματι στην ζητηθείσα από τον καταγγέλλοντα διόρθωση. Ο δε καταγγελλόμενος Δήμος δεν επικαλείται την ύπαρξη αμφιβολιών, αλλά ισχυρίζεται ότι η διόρθωση πραγματοποιήθηκε, ότι το δικαίωμα διόρθωσης ικανοποιήθηκε, καθώς και ότι δεν απομένει να γίνει κάτι επιπλέον, ισχυριζόμενος περαιτέρω ότι η πρόσθετη εγγραφή στο πεδίο ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ/METABOΛΕΣ στο Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώο Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών, δεν περιέχει κάποιο προσωπικό δεδομένο, ισχυρισμός ωστόσο, που κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος, λόγω του ότι οι πρόσθετες αυτές πληροφορίες (ενδεικτικά: πότε συντελέσθηκε η εν λόγω διόρθωση, από ποιον, με ποια νομική βάση κλπ) συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, αφού αφορούν ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, προκύπτει ότι η επίμαχη ληξιαρχική πράξη γέννησης που τηρείται στον καταγγελλόμενο Δήμο, τόσο σε έγχαρτη μορφή σε τόμο, όσο και σε ηλεκτρονική μορφή στο Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώο Πολιτών, περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τον καταγγέλλοντα, μεταξύ των οποίων και το επώνυμο της μητέρας του¹.

8. Επιπροσθέτως, ο ισχυρισμός του καταγγελλόμενου ότι το δικαίωμα διόρθωσης δεν ασκήθηκε νομότυπα, λόγω του ότι, όπως ισχυρίζεται, αυτό ασκήθηκε ενώπιον της Ληξίαρχου και όχι ενώπιον του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων του Δήμου, τυγχάνει απορριπτέος,

¹ Βλ. και την υπ' αρ. 134/2001 απόφαση της Αρχής σύμφωνα με την οποία «Τα στοιχεία των φυσικών προσώπων που τηρούνται από τα ληξιαρχεία και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 344/76, για τον σκοπό που αναφέρεται στο άρθρο 8 αυτού, αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/97».

λόγω του ότι οι αιτήσεις, με τις οποίες το υποκείμενο των δεδομένων ασκεί το δικαίωμα αυτό, δεν απαιτείται να περιβληθούν συγκεκριμένο τύπο ή να ασκηθούν με πανηγυρικό τρόπο, καθώς και να περιλαμβάνουν τους λόγους για τους οποίους το υποκείμενο των δεδομένων ασκεί το δικαίωμα διόρθωσης².

9. Περαιτέρω δε, έλαβε χώρα ως πράξη επεξεργασίας η μεταβολή του επωνύμου της μητέρας του καταγγέλλοντα, και ο καταγγελλόμενος Δήμος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, καθώς αυτός έλαβε την απόφαση για την διενέργεια της συγκεκριμένης διόρθωσης. Εξάλλου, η επίμαχη διόρθωση περιήλθε σε σύστημα αρχειοθέτησης που τηρεί ο Δήμος και συνακόλουθα ιδρύεται αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρα 2 παρ. 1 ΓΚΠΔ και 2 ν. 4624/2019. Η Αρχή έχει συνεπώς αρμοδιότητα να κρίνει την υπόθεση και να διερευνήσει κατά πόσον υφίσταται παραβίαση του καταγγελλόμενου δικαιώματος διόρθωσης και τηρούνται οι κανόνες προστασίας δεδομένων, μεταξύ δε αυτών, και η αρχή της ακρίβειας των δεδομένων (άρθρο 5 παρ. 1, στοιχ. δ' ΓΚΠΔ).

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η εξέταση της παρούσας υπόθεσης από την Αρχή δεν έρχεται σε αντίθεση με τις προμνησθείσες ως άνω πράξεις της (με αρ. πρωτ. 1200/24-05-2004 και 1201/24-05-2004), και εν προκειμένω, δεν ασκεί επιρροή το εάν οι αμφισβητήσεις περί την νομιμότητα ή την ορθότητα ληξιαρχικών πράξεων ή την άρνηση του Ληξιάρχου να καταχωρίσει ή να διορθώσει πράξη, επιλύονται από τα πολιτικά δικαστήρια, κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, καθώς, σύμφωνα με το ά. 13 παρ. 1 περ. α' Ν. 4624/2019, επιπλέον των καθηκόντων της δυνάμει του άρθρου 57 του ΓΚΠΔ, η Αρχή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και την εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων και του ά. 5 παρ. 1 περ. δ' ΓΚΠΔ (αρχή της ακρίβειας).

10. Ειδικότερα, η υποχρέωση διασφάλισης της ακρίβειας των δεδομένων πρέπει να εξετάζεται υπό το πλαίσιο του σκοπού της επεξεργασίας των δεδομένων. Η αρχή της ακρίβειας καθορίζει σε μεγάλο βαθμό το εύρος εφαρμογής του δικαιώματος διόρθωσης, και μπορεί να έχει στενότερο ή ευρύτερο πεδίο εφαρμογής, ανάλογα με τον σκοπό επεξεργασίας. Περαιτέρω, το εάν το δικαίωμα διόρθωσης εξαντλείται στην διόρθωση αυτή καθαυτή, καθώς και το εάν η μνεία αυτή της επελθούσης διόρθωσης και οι πρόσθετες πληροφορίες που την αφορούν (π.χ: πότε συντελέσθηκε, από ποιον, με ποια νομική βάση κλπ) είναι ουσιαστική και άρα αναγκαία ή όχι, κρίνεται κάθε φορά από την συγκεκριμένη περίπτωση και δη από τον σκοπό της συγκεκριμένης επεξεργασίας και τα πραγματικά

² Βλ. αποφάσεις ΑΠΔ 16/2017 σκ. 3 και ΑΠΔ 36/2021.

περιστατικά κάθε περίπτωσης.³ Σε περιπτώσεις δηλαδή, διόρθωσης λάθους, στις οποίες κρίνεται αναγκαίο η γενόμενη διόρθωση να αντανακλά την σειρά των γεγονότων, και υπό τον όρο ότι δεν δημιουργείται παραπλάνηση ή σύγχυση⁴, εκτός από την διορθωμένη, ορθή πληροφορία, θα πρέπει επίσης να συμπεριλαμβάνεται και το γεγονός ότι είχε παρεισφρήσει το λάθος και αυτό διορθώθηκε, εάν κάτι τέτοιο επιβάλλεται από τον σκοπό επεξεργασίας.

11. Στην συγκεκριμένη υπόθεση, όπως προκύπτει και από τα προσκομισθέντα στοιχεία, έχει ήδη επέλθει η διόρθωση του επωνύμου της μητέρας του καταγγέλλοντα, δηλαδή δεν υπάρχει ασυμφωνία των στοιχείων της μεταπτωμένης στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώου Πολιτών ληξιαρχικής πράξης με τα στοιχεία της πρωτότυπης έγχαρτης ληξιαρχικής πράξης, και αυτές συμπίπτουν ως προς το περιεχόμενό τους, ήτοι το επώνυμο της μητέρας του καταγγέλλοντος είναι πλέον και στις δυο καταχωρίσεις ορθό ως «Χ». Τα παραπάνω δέχεται και ο ΥΠΔ (DPO) του Δήμου Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη Β, με το από ... υπόμνημά του –ως απάντηση στο έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της Αρχής– αναφέροντας μάλιστα ότι η διόρθωση έγινε «υπό τη μορφή της Απόφασης της Ληξιάρχου Νίκαιας», χωρίς όμως, να προσκομίζει τέτοια απόφαση. Πλην όμως, στον έγχαρτο Τόμο Ληξιαρχικών Πράξεων έτους ... φαίνεται ότι στην επίμαχη ληξιαρχική πράξη γέννησης έχει γίνει ιδιόχειρη διόρθωση της τελευταίας συλλαβής (από Φ σε Χ), χωρίς να γίνεται σχετική μνεία στο περιθώριο του βιβλίου, καθώς και στο αντίστοιχο πεδίο ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ/METABΟΛΕΣ στο πληροφοριακό σύστημα Μητρώου Πολιτών σχετικά με το πότε έγινε η διόρθωση αυτή, από ποιο πρόσωπο έγινε, βάσει αιτήματος ποιου φυσικού προσώπου, βάσει ποιας νομοθετικής διατάξεως και βάσει ποιας απόφασης π.χ: της Ληξιάρχου Νίκαιας ή Δικαστηρίου.

12. Όπως προελέχθη, η ορθότητα και η πληρότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να εκτιμώνται με βάση τον σκοπό για τον οποίο τα δεδομένα συλλέχθηκαν και υφίστανται επεξεργασία. Στην προκειμένη περίπτωση, ο σκοπός επεξεργασίας συνάγεται

³ Βλ. και "The rise of the personal data quality principle: is it legal and does it have an impact on the right to rectification?", Diana Dimitrova, European Journal of Law and Technology (EJLT), Vol 12 No. 3 (2021)

⁴Βλ. <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/principles/accuracy/>, καθώς και Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση ΔΕΕ C-131/12 «Google Spain SL και Google Inc. κατά Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) και Mario Costeja González» της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων, που εκδόθηκε στις 26 Νοεμβρίου 2014, όπου αναφέρεται ότι «κατά γενικό κανόνα, η ακρίβεια κρίνεται με βάση τον πραγματικό χαρακτήρα των δεδομένων (...). Στη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, οι έννοιες της ακρίβειας, της επάρκειας και του ελλιπούς χαρακτήρα συνδέονται στενά μεταξύ τους», μάλιστα όταν δημιουργείται ανακριβής, ανεπαρκής ή παραπλανητική εικόνα για τα προσωπικά δεδομένα, σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά, επιβάλλεται η αποκατάσταση και η παρακολούθηση της σειράς των γεγονότων, ώστε αυτά να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, η δε ανακρίβεια κρίνεται κάθε φορά ανάλογα με τον σκοπό επεξεργασίας και τις περιστάσεις της κάθε υπόθεσης.

από το άρθρο 8 του Ν. 344/76 περί ληξιαρχικών πράξεων: «1. Προς βεβαίωσιν της αστικής καταστάσεως του φυσικού προσώπου τηρούνται εις έκαστον ληξιαρχείον βιβλία γεννήσεων, γάμων, θανάτων και εκθέσεων. (...) 3. Εις τα ληξιαρχικά βιβλία καταχωρίζονται αι πράξεις, αι έχουσαι αντικείμενον την βεβαίωσιν γεννήσεων, γάμου ή θανάτου του φυσικού προσώπου, την μεταβολήν του περιεχομένου ή την διόρθωσιν τοιαύτης ληξιαρχικής πράξεως». Επομένως, ενόψει του συγκεκριμένου σκοπού επεξεργασίας (τήρηση ακριβούς αρχείου με προσωπικά δεδομένα πολιτών προς ταυτοποίησή τους και βεβαίωση της αστικής τους κατάστασης, από την οποία γεννώνται δικαιώματα και υποχρεώσεις), προκύπτει ότι η προσθήκη των ως άνω επιπλέον πληροφοριών που αφορούν την διόρθωση είναι αναγκαία προκειμένου να αντανακλάται η σειρά των γεγονότων, ιδίως δε τη στιγμή που το σφάλμα στη συνέχεια διορθώθηκε, θα πρέπει τόσο η ορθή/διορθωμένη πληροφορία, όσο και η πληροφορία ότι το σφάλμα διορθώθηκε, να συμπεριλαμβάνονται στην ληξιαρχική πράξη γέννησης του καταγγέλλοντα, στο ήδη προβλεφθέν εκ του νόμου πεδίο Μεταβολές/Διορθώσεις, επί τη δηλώσει της αρμοδίου Ληξιάρχου. Και τούτο διότι η αρχή της ακρίβειας στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι αναγκαίο να περιλαμβάνει οποιαδήποτε επιμέρους πληροφορία της διενεργηθείσας διορθώσεως, ώστε αυτή να αντανακλά την σειρά των γεγονότων. Επομένως, το δικαίωμα διόρθωσης που άσκησε ο καταγγέλλων ικανοποιήθηκε μερικώς, δεδομένου ότι το καταγγελλόμενο ναι μεν ανταποκρίθηκε σε αυτό και διόρθωσε το εσφαλμένο προσωπικό δεδομένο, ωστόσο, δεν προέβη σε καταχώριση αυτής της μεταβολής, και δεν τήρησε ορισμένη διαδικασία αρχειοθέτησης της διόρθωσης αυτής, ώστε να είναι ευκρινές τόσο στους τρίτους, όσο και στην ίδια την διοίκηση, ώστε αυτή τηρώντας την αρχή της λογοδοσίας να δύναται να αποδείξει πότε έγινε η διόρθωση αυτή, από ποιο πρόσωπο, με ποια νομική βάση και για ποιον λόγο, ιδίως δε, όταν- όπως εν προκειμένω- το προηγούμενο (εσφαλμένο) έγγραφο ενδέχεται να έχει κυκλοφορήσει ή κατατεθεί και σε άλλο φορέα ή δημόσια υπηρεσία⁵.

13. Με βάση τα ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση να ασκήσει τις κατά το άρθρο 58 παρ. 2 του ΓΚΠΔ διορθωτικές εξουσίες της σε σχέση με τις διαπιστωθείσες παραβάσεις.

14. Η Αρχή λαμβάνει υπόψη ότι οι επιπτώσεις από την παράλειψη του καταγγελλομένου να προβεί στην καταχώριση της επελθούσας διόρθωσης, μπορεί να προξενήσει στον

⁵ Βλ. και Κωνσταντίνος Ν. Χριστοδούλου, «Δίκαιο Προσωπικών Δεδομένων», 2^η έκδοση, 2020, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 109: «Αρχή της ακρίβειας: Υπό τον όρο αυτό νοείται η επιταγή να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, δηλαδή να μπορούν να αποδειχθούν τα δεδομένα που τηρούνται, υποβάλλονται σε επεξεργασία και προκύπτουν από αυτήν».

καταγγέλλοντα προβλήματα στην ιδιωτική και στην επαγγελματική του ζωή, στο μέτρο που μπορεί να εγείρει αμφιβολίες ως προς την γνησιότητα της ληξιαρχικής πράξης γέννησής του και το αληθές ή το ακριβές των πληροφοριών που η τελευταία περιέχει. Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1, περ. δ' του ΓΚΠΔ, συντρέχουν οι προϋποθέσεις άσκησης προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας της διορθωτικής εξουσίας του άρθρου 58 παρ. 2 β' του ΓΚΠΔ, η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απευθύνει στον καταγγελλόμενο υπεύθυνο επεξεργασίας Δήμο Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη, επίπληξη για την παραβίαση του άρθρου 5 παρ. 1, περ. δ' του ΓΚΠΔ.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου